

Dr Robert Vannoy, Wykład Kings 14

© 2012, Dr Robert Vannoy, Dr Perry Phillips, Ted Hildebrandt

Eliasz i Elizeusz, absolutna chronologia

2. d. Dzieło Eliasza i Elizeusza

1) Pierwsze pojawienie się Eliasza – 1 Król. 17:1-6 2) Wdowa w Sarofacie – 1 Król. 17:7-24

Całą sesję w zeszłym tygodniu poświęciliśmy dwóm pierwszym podpunktom pracy od Eliasza i Elizeusza. To jest na drugiej stronie twojego szkicu, pod Achabem. „2.d” to: „Dzieło Eliasza i Elizeusza”. „1” to: „Pierwsze pojawienie się Eliasza, 1 Król. 17:1-6”. A „2” to: „Wdowa w Sarepcie, 1 Król. 17:7-24”. Celowo poświęciłem dużo czasu na te dwie sekcje, aby spróbować zilustrować odkupieńcze historyczne podejście do tego materiału. Jak pamiętacie, pracowałem głównie wykorzystując pomysły z książki MB Van't Veer, *My God is Yahweh*, która jest dyskusją na temat Eliasza.

Jak już zauważono, jesteśmy na drugiej stronie naszego zarysu. Przed nami długa droga, a mamy tylko dwie sesje. Zdecydowałem, że nie będę dalej szczegółowo omawiał tego materiału; Chciałbym jednak dodać kilka uwag, ale tylko kilka. Nie będę dalej omawiał w większym stopniu dzieła Eliasza i Elizeusza. Po prostu przesuniemy się do „E” na dole drugiej strony. Wkrótce potem Achab bierze udział w bitwie pod Karkar.

3) Konfrontacja Eliasza z prorokami Baala na Górze Karmel – 1 Królewska 184) Ucieczka Eliasza z Jezebel Ale zanim to nastąpi, „3” to: „Konfrontacja Eliasza z prorokami Baala na Górze Karmel, 1 Królewska 18”. Myślę, że jest to prawdopodobnie najbardziej znany rozdział ze wszystkich opowieści o Eliaszu, w którym ogień spada z nieba. Nie chcę tracić czasu na to dziś wieczorem. Trzy lub cztery to ucieczka Eliasza, zaraz po tym zwycięstwie w Karmelu, kiedy Izebel

grozi Eliaszowi. Ucieka w obawie o swoje życie i udaje się na górę Horeb , czyli górę Synaj, i to jest w 1 Król. 19:1-8.

5. Eliasz na górze Horeb – 1 Królewska 19:1-18 Następnie „5” to: „Eliasz na górze Horeb”. Chcę tylko poczynić tam kilka krótkich komentarzy; to jest 1 Królewska 19:1-18. Pamiętajcie, kiedy dociera do Horeb: przynosi wiatr, trzęsienie ziemi, ogień, a potem cichy, cichy głos. Myślę, że celem tego jest zrozumienie przez Eliasza, że Bóg nie zawsze działa w spektakularny sposób.

Eliasz jest bardzo zniechęcony. Oczywiście Bóg działał w bardzo spektakularny sposób na Górze Karmel. Ale kiedy Bóg sprawia, że wiatr, ogień i trzęsienie ziemi przechodzą przed Nim, czytacie tam w wersecie 11: „Rzekł Pan: Wyjdź i stań na górze przed Panem, bo Pan jest blisko przechodzić obok.' Wtedy potężny i potężny wiatr rozdarł góry i roztrzaskał skały przed Panem, ale Pana nie było w wietrze. Po wichurze nastąpiło trzęsienie ziemi, ale Pana nie było w trzęsieniu ziemi. Po trzęsieniu ziemi przyszedł ogień, ale Pana nie było w ogniu. A po ogniu przyszedł cichy szepot. Kiedy Eliasz to usłyszał, naciągnął płaszcz na twarz, wyszedł i stanął u wejścia do jaskini. Wtedy odezwał się do niego głos: Co tu robisz, Eliaszu?

Jeśli pamiętacie czas przy płonąącym krzaku i cofacie się wstecz do Mojżesza, Bóg był w ogniu w krzaku. Podczas objawienia się Boga Izraelowi na Synaju był w grzmotach i błyskawicach – w tych potężnych manifestacjach samego siebie. Ale tutaj nie chodzi o spektakularne zjawiska, w których Bóg był obecny, ale w cichym, cichym głosie.

To, co czyni Pan, to nakaz Eliasza, aby wrócił do Izraela i zrobił trzy rzeczy. I myślę, że warto zauważyć, czym są te trzy rzeczy. Werset 15 mówi: „Pan rzekł do niego: „Wracaj tą samą drogą, którą przyszedłeś”. Kiedy tam dotrzesz, namaść Chazaela na króla Aramu”. To jest numer jeden. A drugi to: „Namaść Jehu, syna Nimszego, na króla nad Izraelem”. A trzecie to: „Namaść Elizeusza, syna Szafata, z Abel- Mechola, aby po tobie został prorokiem”. Tak więc trzy

rzeczy, które Eliaz miał zrobić, to namaszczenie Chazaela, namaszczenie Jehu i namaszczenie Elizeusza.

a) Namaszczenie Elizeusza Teraz, gdy idziemy dalej w narracji o Królach, stwierdzamy, że te trzy rzeczy zostały dokonane, ale być może nie w sposób, jakiego można by się spodziewać po tym zleceniu, które otrzymał tutaj Eliaz. Chciałbym patrzeć w przyszłość i wspomnieć tylko o sposobach, w jakie zostały one osiągnięte. Pierwszym, które miało się dokonać, było ostatnie, o którym wspomniano, a jest nim namaszczenie Elizeusza na następcę Eliasza. Kolejne odbyły się później. Osiągnięcie tego znajdujesz w 2 Król. 2, a ponieważ nie zamierzam dalej omawiać życia i służby Elizeusza, możesz wyczekiwać 2 Król. Elizeusz zdaje się być świadomy zbliżającego się odejścia Eliasza. W drugim wersecie Eliaz mówi do Elizeusza: „Zostań tutaj; Pan posłał mnie do Betel”. Ale Elizeusz powiedział: „Na życie Pana i na twoje życie, nie opuszczę cię”. Zeszli więc do Betel. I szli z Betel do Jerycha. W wersecie 6 Eliaz powiedział do niego: „Zostań tutaj; Pan posłał mnie nad Jordan”, a on odpowiedział: „Na życie Pana i na życie wy, nie opuszczę was”. Więc obaj szli dalej, a Eliaz swoim płaszczem rozdziela wody Jordanu i idą dalej.

Następnie w wersecie 9 chcę, abyście zwrócili uwagę na werset 9: „Powiedz mi, co mogę dla ciebie zrobić, zanim zostanę od ciebie zabrany?” „Pozwól mi odziedziczyć podwójną porcję twojego ducha” – odpowiedział Elizeusz. „Poprosiłeś o trudną rzecz”, powiedział Eliaz, „ale jeśli mnie zobaczysz, gdy będę ci zabrany, będzie to twoje — w przeciwnym razie nie”. Pytanie brzmi: o co prosił Elizeusz, kiedy mówi, „Pozwól mi odziedziczyć podwójną część twojego ducha”? Nie sądzę, żeby Elizeusz prosił o bycie dwa razy skuteczniejszym lub dwa razy lepszym od Eliasza. Myślę, że wyrażenie „podwójna część” odnosi się do praw dziedziczenia w Izraelu, gdzie najstarszy syn otrzymał podwójną część. I myślę, że to, o co prosi Elizeusz, używając tej terminologii, to bycie następcą Eliasza. A Eliaz mówi: „Poprosiłeś o trudną rzecz,

ale jeśli mnie zobaczysz, kiedy będę od ciebie zabrany, to będzie twoje”.

Oczywiście Elizeusz go widział, a kiedy Eliasz został wzięty do nieba, Elizeusz podnosi swój płaszcz. Wraca do Jordanu, a rzeka rozstępuje się dla niego, tak jak wcześniej rozstąpiła się z Eliaszem. Wydaje się, że jest to demonstracja, że w rzeczywistości jest następcą.

Jest to wypełnienie trzeciego polecenia Eliasza, aby namaścić Elizeusza na następcę proroka. Ale nie zostało to dokonane dokładnie dosłownie w tym sensie, że nie ma wzmianki o wylaniu Elizeusza oliwy, namaszczenia go w tym sensie. Ale z pewnością w tej sekwencji wydarzeń Elizeusz jest pokazany jako następca Eliasza.

Wniebowstąpienie Eliasza W tym rozdziale jest jeszcze jeden werset, na który chcę zwrócić waszą uwagę, a jest to werset 12. Kiedy Eliasz został wzięty do nieba w wicherze, czytacie, że pojawił się ognisty rydwan i ogniste konie, które rozdzieliły tych dwóch z nich, a Eliasz w wicherze wstąpił do nieba. Ale werset 12 mówi: „Elizeusz zobaczył to i zawołał: 'Ojcze mój! Mój ojciec! Rydwany i jeźdźcy Izraela! I Elizeusz więcej go nie widział’”. To wyrażenie: „Mój ojciec, mój ojciec! Rydwany i jeźdźcy Izraela”. O czym on mówi? Myślę, że wyrażenie to jest często źle rozumiane — nie sądzę, by miało ono cokolwiek wspólnego z tymi końmi i ognistymi rydwanami, które zabrały go do nieba — przynajmniej nie bezpośrednio. Oczywiście w tym sensie zbliżają się do siebie w kontekście. Ale jaki jest sens? Co on mówi? Myślę, że on mówi: „Eliasz, jesteś siłą lub przedmurzem narodu”. Widzisz, Eliasz został wzięty do nieba, a Elizeusz woła: „Ojcze mój! Mój ojciec! Rydwany i jeźdźcy Izraela!” Eliasz był rydwanem i jeźdźcem Izraela. Oczywiście nie w fizycznym znaczeniu tego słowa, ale siła Izraela nie tkwiła w jego militarnym zapleczu. Siła Izraela polegała na wierności Panu, zaufaniu Panu i posłuszeństwie Panu. A Eliasz wzywał ludzi z powrotem do posłuszeństwa i wierności przymierzu. Eliasz był więc bastionem — siłą narodu, rydwanami i jeźdźcem Izraela. Myślę, że to jasne, że o to chodzi. To naprawdę nie

ma bezpośredniego związku z rydwanami, które zabrały go do nieba.

Myślę, że to jasne, że o to chodzi, ponieważ to samo powiedziano później o Elizeuszu. Kiedy umiera, jeśli spojrzysz na 2 Królów 13:14, przeczytasz:

„Elizeusz cierpiał na chorobę, na którą umarł. Jehoasz, król Izraela, zszedł, aby go zobaczyć, i zapłakał nad nim”. I co on mówi? "Mój ojciec! Mój ojciec!" płakał.

„Rydwany i jeźdźcy Izraela!” Elizeusz jest opisany tym samym wyrażeniem i oczywiście Elizeusz nie został wzięty do nieba w rydwanie. Wydaje się więc, że takie jest znaczenie tego wyrażenia i z pewnością jest to znacząca idea.

Siła Izraela nie była zależna od jego militarnego establishmentu; siła Izraela polegała na posłuszeństwie przymierzu. Eliasz był tym, który wzywał Izraela do posłuszeństwa przymierzu. To on, w prawdziwym tego słowa znaczeniu, był siłą narodu, a nie liczbą rydwanów. W porządku, ale to jest 2 Królewska 2. To jest wypełnienie lub wykonanie trzeciego z tych trzech zadań, które zostały powierzone Eliaszowi.

b) Namaszczenie Chazaela z Syrii W 2 Król. 8, wersety 7-15 masz do wykonania pierwsze z tych trzech zadań, a jest to namaszczenie Chazaela. W 2 Król. 8 – oczywiście nie jest to zrobione przez samego Eliasza, ale przez jego następcę Elizeusza. W 2 Król. 8, werset 7 i nast. czytamy: „Elizeusz udał się do Damaszku, a Ben-Hadad, król Aramu, zachorował. Gdy królowi powiedziano: „Mąż Boży przybył aż tutaj”, powiedział do Chazaela: „Weź ze sobą dar i idź na spotkanie męża Bożego”. Radź się przez niego Pana; zapytaj go: „Czy wyzdrowieję z tej choroby?” Chazael wyszedł na spotkanie z Elizeuszem, zabierając ze sobą w prezencie czterdzieści wielbłądów pełnych najwspanialszych towarów z Damaszku. Wszedł, stanął przed nim i powiedział: Twój syn Ben-Hadad, król Aramu, przysłał mnie, abym zapytał : Czy wyzdrowieję z tej choroby? Elizeusz odpowiedział: Idź i powiedz mu: Na pewno wyzdrowieję”. Mimo to Pan objawił mi, że rzeczywiście umrze. Wpatrywał się w niego utkwionym wzrokiem, aż Hazael poczuł się zawstydzony. Wtedy mąż Boży zaczął

płakać. „Dlaczego mój pan płacze?” zapytał Hazael. „Ponieważ wiem, jaką krzywdę wyrządzą Izraelitom” – odpowiedział. „Podpalicie ich warowne miejsca, ich młodzieńców zabijecie mieczem, ich małe dzieci powalicie na ziemię, a ich brzemiennie kobiety rozerwiecie na strzępy”. Chazael powiedział: „Jak twój sługa, zwykły pies, mógł dokonać takiego wyczynu?” „Pan pokazał mi, że zostaniesz królem Aramu” – odpowiedział Elizeusz. Wtedy Hazael opuścił Elizeusza i wrócił do swego pana. Kiedy Ben-Hadad zapytał: „Co powiedział ci Elizeusz?” Hazael odpowiedział: „Powiedział mi, że na pewno wyzdrowiejesz”. Ale następnego dnia wziął grube płótno, zmoczył je w wodzie i rozłożył na twarzy króla, tak że umarł. Następnie Chazael został po nim królem”.

Więc znowu, nie musisz tego przeprowadzać przez formalne namaszczenie Hazaela, ale Elizeusz mówi Hazaelowi: „Pan objawił mi, że będziesz królem”. Następnie Hazael bierze na siebie zamordowanie Ben-Hadada i mu się to udaje. Hazael był ciemiężcą Izraela, ponieważ pod rządami Syryjczyków Hazael zaatakował wiele północnych części Izraela w późniejszych czasach. Ale to jest spełnienie drugiego zadania.

3) Elizeusz zleca jednemu z synów proroków namaszczenie Jehu na króla Izraela – 2 Królów 9 Trzecim jest 2 Królów 9. Tutaj Elizeusz zleca jednemu z synów proroków, aby poszedł i namaścił Jehu na króla nad Izraelem. Czytacie o tym w rozdziale 9 – zwróćcie uwagę na werset 3 – Elizeusz mówi: „Wtedy weź flaszkę i wylej olejek na jego głowę i powiedz: „Tak mówi Pan: Namaszczam cię na króla nad Izraelem”. Następnie otwórz drzwi i biegnij; nie zwlekaj!” A aż do wersetu 13 macie opis wykonania tego. Następnie Jehu spiskuje przeciwko Joramowi, który był wówczas królem, i mamy tę bardzo ważną rewolucję Jehu, w której zabija Jorama, jak również Achazjasza. Następnie likwiduje kult Baala i ustanawia nową dynastię na północy. I tak oto kończy się trzecie z tych zadań. Zobaczmy, to wszystko było za czasów Eliasza na Horebie. Trzy zadania powierzone mu na Horebie, a później widzimy, jak te trzy rzeczy zostały

wykonane.

mi. Udział Achaba w bitwie pod Karkar i wkrótce potem jego śmierć Jak już wspomniałem, nie będę omawiał pozostałych podpunktów w Eliaszu i Elizeuszu. Przejdźmy do „e” pod Achabem. „Udział Achaba w bitwie pod Karkar i wkrótce potem jego śmierć”. Jestem pewien, że wszyscy wiemy, że Królestwo Północne zostało wygnane w 722 rpn przez Asyryjczyków. Asyryjczycy zaatakowali Królestwo Północne i podbili je w 722. To dużo czasu od czasów Achaba. Ale przed 722 r. wielu królów izraelskich miało starcia z Asyryjczykami — innymi słowy, istnieje długa historia walk między Królestwem Północnym a Asyryjczykami przed upadkiem Samarii w 722 r.

Achab jest pierwszym Izraelitą wymienionym z imienia w pismach asyryjskich, a wspomina o tym Salmanasar III, który w jednej ze swoich inskrypcji podaje, że pokonał koalicję królów w bitwie nad rzeką Orantes. Rzeka Orantes znajduje się w północno-zachodniej Syrii. Salmanasar mówi, że w tamtej okolicy pokonał w bitwie koalicję królów, z których jednym był Achab. Jest wymieniony z imienia jako ten, który wniósł siły do tej koalicji królów. Salmanasar mówi, że „Izraelita Achab dostarczył koalicji 2000 rydwanów i 10 000 piechoty. Hadad-Ezer z Damaszku dostarczył 700 rydwanów i 700 jeźdźców”. Widzicie więc, że król Damaszku wniósł znacznie mniej niż Achab. To ważna bitwa; jednak nie ma o tym wzmianki w Starym Testamencie - w relacji Achaba w Starym Testamencie nie ma o tym wzmianki.

Kwestie chronologii i bitwa pod Qarqar

Ale jest to ważne wydarzenie, bo choć nie jest wspomniane, to przez pewien sposób kalkulacji i rozumowania staje się wydarzeniem dość ważnym dla ustalenia dat bezwzględnych dla chronologii królów hebrajskich. Mam na myśli to, że mamy względne daty w tekście Starego Testamentu – wiemy, że pewien król panował kilka lat, a następny król 15 lat, następne 3 lata i następne 40 lat.

Wiemy więc, jak długo każdy z tych królów rządził jeden po drugim, zarówno na północy, jak i na południu. Ale pytanie brzmi, jeśli chodzi o uzyskanie absolutnej chronologii, w którym momencie możesz połączyć względną chronologię, którą znajdujesz w Księdze Królewskiej, z czymś, co daje ci stałą datę dla absolutnej chronologii? Można więc powiedzieć, że rewolucja Jehu, o której rozmawialiśmy kilka minut temu, jest datowana na 841 pne Skąd wiemy, że jest to rok 841? Jak możemy uzyskać absolutną datę dla takich rzeczy?

Już na początku kursu poprosiłem cię o przeczytanie artykułu J. Bartona Payne'a w *Zondervan Bible Encyclopedia*. Myślę, że masz pojęcie o niektórych problemach i ideach chronologii. Ponadto napotykasz to teraz, szczególnie w tych ostatnich częściach czytania, ponieważ niektóre z prawdziwych problemów dotyczą datowania późniejszych Królów. Nie zależy mi na tym, abyś śledził całe to rozumowanie aż do szczegółów — jest to złożone i naprawdę musisz nad tym popracować, aby śledzić nawet dyskusję na temat komentarza biblijnego *Expositor's Bible Commentary*. Pozwól, że przeczytam ci mniej więcej stronę z *A Chronology of the Hebrew Kings* Edwina R. Thiele'a dotyczącą bitwy pod Qarqar, czyli Karkar, i jej znaczenia dla absolutnego datowania Okresu Królestwa. Na stronie 29 — ta książka, nawiasem mówiąc, jest swego rodzaju popularyzacją i skróconym streszczeniem jego większej pracy, *Tajemnicze liczby królów hebrajskich*, i on jakby wydestylował to do tej małej książeczki, która niestety jest już dostępna druku — ale myślę, że to bardzo przydatna rzecz. Ale na stronie 29 pisze: „Główne znaczenie dla ustalenia dat panowania królów asyryjskich ma asyryjska lista eponimów”. Natkniesz się na to określenie; lista eponimów asyryjskich. To jest lista ważnych urzędników, od których nazwano lata. Był to zwyczaj Asyryjczyków. Naszym zwyczajem jest podawanie daty ery; jest rok 2012 w XXI wieku. Asyryjczycy nadawali nazwę roku, podawali imię króla, wysokiego urzędnika lub jakiejś znanej osoby i po prostu przypisywali jego imię do roku. Imię jest eponimem. A więc masz tę listę eponimów wszystkich tych imion, a każde imię oznacza rok. To lista eponimów asyryjskich.

Asyryjska lista eponimów 892-648 pne Cytując Thiele: „To jest lista ważnych urzędników, od których nazwano lata. Był zwyczaj nadawania każdego roku imienia jakiegoś urzędnika państwowego. Może to być król, feldmarszałek, główny podczasz, wysoki szambelan lub młodszy z asyryjskiej prowincji. Człowiek, od którego imienia nazwano rok, był eponimem. A rok był rokiem tytułowym. Tak więc, jeśli mamy kolejną listę eponimów, mamy kolejną listę lat asyryjskich. Fakt, że Asyryjczycy zachowali listy eponimów, ma ogromne znaczenie dla dokładnej rekonstrukcji historii Asyrii. Takie wykazy istnieją od lat 892 do 648”. To długi okres czasu — są to długie listy nazwisk dla każdego roku, od 892 do 648.

„A te lata pokrywają się w dużej mierze z okresem monarchii hebrajskich. Wśród listy eponimów szczególnie interesująca jest liczba tabliczek, które podają nie tylko nazwy eponimów, ale także ich tytuły i pozycje oraz główne wydarzenia podczas różnych eponimów. Takie listy są dostępne od 853 do 703, więc masz nie tylko tę listę eponimów, ale masz ważne wydarzenia, które mają miejsce w tych latach - od 853 do 703. I to one tworzą tak zwany asyryjski kanon eponimów, więc rok, w którym Ur Sadalu, gubernator Luzanu, był eponimem — widzisz, to byłby eponimowy rok — Ur Sadalu byłby nazwą roku. I był namiestnikiem tego miejsca. Ale w odniesieniu do roku, w którym Ur Sadalu było eponimem, zapis stwierdza: „W mieście Aser wybuchła rewolta; w miesiącu Semanu miało miejsce zaćmienie słońca. Obliczenia astronomiczne ustaliły tę datę na 15 czerwca 763, ponieważ wspominają, że w jego roku miało miejsce to zaćmienie. Obliczenia astronomiczne mogą nam powiedzieć, który to był rok, ale współcześnie i matematycznie można odliczyć wstecz i ustalić datę. Ten zapis ma niezmierną wartość dla chronologii asyryjskiej. Jeśli chodzi o datę powstania Ur Sadalu w 763 r., można również ustalić każde inne nazwisko na liście”.

Więc widzicie, oni idą wstecz i przedmową od tej daty i mówią, który to jest rok. Więc oczywiście możesz powiązać ten rok z zaćmieniem. W ten sposób

mamy bezwzględne, wiarygodne daty dla każdego roku w historii Asyrii od 892 do 648, ponieważ można pracować z tych astronomicznych obliczeń na liście eponimów, a na tej podstawie uzyskać stałe daty dla całej listy lat w zapisach asyryjskich.

A teraz wracając do tej sprawy: „Główne znaczenie dla ustalenia imion królów hebrajskich mają pewne tytułowe lata, w których miały miejsce kontakty z Asyryjczykami i Izraelem. Jednym z nich jest eponimia Daian Assur. Data to 853 tego eponimowego roku. Szósty rok Shalmenesara III, w którym stoczył bitwę pod Qarqar w imperium śródziemnomorskim przeciwko grupie zachodnich królów, z których jeden nazywa się Achab z Izraela. Wiemy więc, że Achab żył w 853 roku. Dwanaście lat później, w eponimii Adad Memani, czyli w 841 roku, 18 roku panowania ^{Salmanasara} III, zapiski asyryjskie mówią, że Salmanasar otrzymał daninę od króla Ia-Au, który był władcą Izraela. Uczeni od dawna identyfikują tego króla jako Jehu. Tak więc rok 841 został zapisany jako kluczowa data w chronologii izraelskiej. Według chronologii asyryjskiej, było 12 lat między szóstym ^{rokiem} panowania Salmanasara w 853, kiedy walczył on przeciwko Achabowi pod Karkar; a według chronologii hebrajskiej między śmiercią Achaba a objęciem tronu przez Jehu upłynęło również 12 lat. To znaczy dwa oficjalne lata, czyli jeden rzeczywisty rok, dla Achaba i 12 oficjalnych lat, czyli 11 rzeczywistych lat, dla Jorama. Tak więc mamy rok 853 jako rok śmierci Achaba i 841 jako rok rozpoczęcia panowania Jehu. Co oznacza również, że bitwa pod Qarqar musiała mieć miejsce w ostatnim roku życia Achaba z powodu 12 lat. Ale to daje dwie ustalone daty w chronologii izraelskiej. Oczywiście, gdy już uzyskasz te ustalone daty, możesz pracować w ramach chronologicznego systemu Królów, aby uzyskać inne daty. I to są naprawdę haki, na których opiera się chronologia Starego Testamentu. ”

Jedynym sposobem na cofnięcie się do daty Exodusu jest cofnięcie się od tych punktów do czwartego ^{roku} panowania Salomona (1 Król. 6:1), który był 480 lat po Exodusie, więc po 480 latach otrzymasz powrót do Exodusu. A następnie z

Księgi Wyjścia trzeba prześledzić powiązania życia Abrahama, Izaaka, Jakuba, Józefa i w zasadzie odtworzyć te chronologie z powrotem do patriarchów. I oczywiście możesz zwrócić je Abrahamowi, korzystając z wewnętrznych danych biblijnych. Nie możesz być wcześniejszy niż Abraham, ponieważ nie masz wystarczającej historii do obliczeń chronologicznych. Więc może to rzuca trochę światła na chronologię.

Śmierć Achaba Wiem, że wspomniałem, że tutaj w roli Achaba jest ta bitwa pod Qarqar, która z tego powodu staje się raczej znaczącym wydarzeniem w historii Starego Testamentu, mimo że nie jest w Starym Testamencie wzmiankowana. Jeśli chodzi o śmierć Achaba, wygląda na to, że sprawy musiały potoczyć się szybko w ostatnim roku jego życia, ponieważ jest w koalicji królów i walczy z Asyryjczykami; ale pamiętacie, jak umarł – umarł, kiedy poszedł z Jehoszafatem walczyć z kimś, kto był prawdopodobnie kolejnym członkiem tej koalicji. Walczył z Ben-Hadadem – ówczesnym królem Damaszku. Jest 1 Królów 22. Nie wiem, czy wymieniliśmy jego imię, ale był królem Aramu.

Przeczytaj werset 29: „Król izraelski i Jehoszafat, król judzki, udali się więc do Ramot w Gileadzie. Król izraelski rzekł do Jehoszafata: „Pójdę do bitwy w przebraniu, ale ty będziesz miał na sobie królewskie szaty”. Król Izraela przebrał się więc i wyruszył do bitwy. A król Aramu rozkazał swoim trzydziestu dwóm dowódcom rydwanów: Nie walczcie z nikim, małym ani wielkim, tylko z królem izraelskim. Kiedy dowódcy rydwanów zobaczyli Jozafata, pomyśleli: „To na pewno król Izraela”. Odwrócili się więc, by go zaatakować, ale kiedy Jehoszafat krzyknął, dowódcy rydwanów zobaczyli, że nie jest królem Izraela, i przestali go ścigać. Ale ktoś przypadkowo wyciągnął łuk i uderzył króla Izraela między częściami jego zbroi. ” A potem umarł. Myślałem, że to Ben-Hadad, ale wydaje się, że nie ma o nim wzmianki w tym rozdziale.

Ale rozdział 20, werset 1, Ben-Hadad atakuje Samarię. Myślę, że to był ten. 1 Królewska 22:1 mówi: „Przez trzy lata nie było wojny między Aramem a

Izraelem”, ale w trzecim roku Achab łączy się z Jehoszafatem przeciwko Damaszkowi.

Ale w każdym razie wydaje się, że być może Achab próbuje pomścić swój brak powodzenia przeciwko Salmanasarowi. Salmanasar twierdzi, że zwyciężył w tej bitwie w 853 r., w tej bitwie pod Qarqar, ale z pewnością można kwestionować, na ile można ufać jego słowom. Wygląda na to, że nie ma żadnego uderzającego zwycięstwa — nie zszedł na dół i nie zajął terytorium dalej na południe. Ale z pewnością musiał zawrócić tę koalicję. Ale cokolwiek się tam działo, mogło osłabić Damaszek, co pozwoliło Achabowi pomyśleć: „Cóż, mogę przynajmniej odzyskać część terytorium, które Damaszek odebrał Izraelowi; zapanujemy nad Gileadem”. Wydaje się więc, że w ciągu tego roku Achab połączył się z Jehoszafatem, a oni wyruszyli i zaatakowali siły Ben-Hadada, próbując odzyskać Ramot-Gilead. Pomimo ostrzeżenia proroka Micheasza, które zostało zignorowane, stało się dokładnie to, co powiedział Micheasz: Achab został zabity.

3. Synowie Achaba a) Achazjasz W porządku, przejdźmy do końca strony drugiej, a następnie do początku strony trzeciej. „Synowie Achaba” – i zauważcie, że mam dwa podpunkty: On ma dwóch synów, którzy rządzą – Achazjasza i Jehorama. Najpierw Achazjasz w 1 Król. 22:40, potem 2 Król. 1:18; i jest to paralelne w 2 Kronik 20:25-37. Czytacie w 1 Król. 22:51, po śmierci Achaba, że Ochozjasz zaczął panować w siedemnastym roku Jehoszafata w Judzie i panował dwa lata. To było krótkie panowanie. Kontynuował politykę swego ojca Achaba. „Czynił to, co złe w oczach Pana, ponieważ szedł drogą swego ojca i matki oraz Jeroboama, syna Nebata, który doprowadził Izraela do grzechu. Werset 53: „Służył i kłaniał się Baalowi, i wzbudził gniew Pana, Boga Izraela, tak jak uczynił to jego ojciec”.

Wiemy o nim jeszcze kilka innych rzeczy — próbował ustanowić sojusz żeglugowy z Jehoszafatem; czytałeś o tym, myślę, że to zadanie z zeszłego

tygodnia. Skończyło się to katastrofą, gdy statki te zostały zniszczone. To jest w 1 Królów 22:48: „Teraz Jehoszafat zbudował flotę statków handlowych popłynęli do Ofiru po złoto, ale nigdy nie odpłynęli — rozbili się w Esjon-Geber”. Werset 49: „W tym czasie Ochozjasz, syn Achaba, powiedział do Jehoszafata: ‚Pozwól moim ludziom popłynąć z twoimi’, ale Jehoszafat odmówił”. Achazjasz zmarł — i to pokrywa się z Księgą 2 Królów — po upadku z dachu jego domu. I tam posłał do Baala z Ekronu, aby zobaczył, czy wyzdrowieje. Zostaje skonfrontowany z Eliaszem, gdy szuka objawienia od pogańskiego bóstwa i dowiaduje się, że umrze. I to jest w pierwszym rozdziale 2 Królewskiej. Nie miał syna; czytacie o tym w wersecie 17 z 2 Księgi Królewskiej 1. „Umarł więc zgodnie ze słowem Pana, które wypowiedział Eliasz. Ponieważ Ochozjasz nie miał syna, Joram objął po nim władzę królewską w drugim roku panowania Jorama, syna Jozafata, króla judzkiego”. Nie miał więc syna, a jego następcą został jego brat Joram, który był wówczas także synem Achaba.

b) Joram – 2 Król. 3:1-9:25 A więc to jest „B”, „Joram, 2 Król. 3:1-9:25”. Powodem, dla którego posuwam się tak daleko, jest to, że umieściłeś tutaj wiele materiałów o Elizeuszu i narracjach o Elizeuszu. Ale Joram był kolejnym synem Achaba, a w wersecie 2 rozdziału 3 czytamy, że „czynił zło w oczach Pana, ale nie tak, jak czynili jego ojciec i matka”. Wydaje się, że u Jorama nastąpiła poprawa w porównaniu z Achabem i Achazjaszem. „Pozbył się świętego kamienia Baala, który wykonał jego ojciec. Mimo to trzymał się grzechów Jeroboama, syna Nebata, do których dopuścił się Izrael; nie odwrócił się od nich”. Pozbył się więc świętego kamienia Baala, ale nadal wyznawał fałszywy kult Jeroboama.

Zaprosił Jehoszafata i króla Edomu, by dołączyli do niego w walce z Moabem, który zbuntował się przeciwko kontroli nad Królestwem Północnym. Czytałeś o tym w wersecie 1 rozdziału 1 2 Księgi Królewskiej: „Po śmierci Achaba Moab zbuntował się...” I tak w rozdziale 3 dowiadujesz się, że Jehoram zaprasza Jehoszafata i króla Edomu, aby pomogli mu w walce z Moabem, a oni

odnoszą sukcesy w tej bitwie. Ale później, w innej bitwie, w której Ochozjasz z Judy przyłączył się do nich przeciwko Syryjczykom, zostaje ranny – to jest 2 Król. 8:29. W wersecie 28 czytamy: „Ochozjasz wyruszył z Joramem, synem Achaba, na wojnę przeciwko Chazaelowi, królowi Aramu, pod Ramot w Gileadzie. Aramejczycy zranili Jorama; Król Joram wrócił więc do Jizreel, aby wyleczyć się z ran zadanych mu przez Aramejczyków pod Ramot w jego bitwie z Chazaelem, królem Aramu. Wtedy Ochozjasz, syn Jorama, króla judzkiego, udał się do Jezreel, aby zobaczyć się z Joramem, synem Achaba, ponieważ był ranny”. Udaje się więc do Jizreel, aby dojechać do siebie po bitwie z Syryjczykami, ale gdy tam jest, zostaje zaatakowany przez Jehu. Właśnie o tym mówiliśmy wcześniej, kiedy syn proroka powiedział Jehu, że powinien zostać królem. Jehu spiskuje wtedy przeciwko Joramowi, a on przychodzi i zabija go, a Ochozjasz zostaje zabity w tym samym czasie. To znaczące wydarzenie, ponieważ zarówno król północy, jak i król południa giną jednocześnie – 841 pne z rąk Jehu.

E. Juda pod rządami Jehoszafata i Jehorama Ok, „E” na twoim arkuszu to: „Juda pod rządami Jehoszafata i Jehorama”, co jest prawie równoległe do dynastii Omriego w Izraelu. Przenosimy się więc do Południowego Królestwa Judy. Tak czy inaczej, widzisz, że jest to analogia do dynastii Omri. Juda pod rządami Jehoszafata i Jehorama jest prawie podobna do dynastii Omriego, więc „E” naprawdę odpowiada „D” pod względem czasu. Musimy tylko poruszać się w tę i z powrotem. Idziemy do przodu w historii z Królestwem Północnym, potem wracamy do Królestwa Południowego, a następnie idziemy naprzód z odpowiednim czasem na południu.

Zróbmy sobie dziesięć minut przerwy.

Przepisywane przez Alicję MacDonald
 Pod redakcją Teda Hildebrandta
 Edycja ostateczna autorstwa dr Perry'ego Phillipsa
 Ponownie opowiedziane przez dr Perry'ego Phillipsa

